

Aan voorwaarden vergoedingsregeling dyslexie bijna voldaan

Minister wat wilt u nog meer?

Tekst: Arga Paternotte, illustratie: BeeldinZicht

Er is heel wat gaande in de dyslexiewereld. Het 'Masterplan leesproblemen en dyslexie' (gericht op onderwijs) gaat zijn derde en laatste fase in. De begeleidingscommissie dyslexie van het College Van Zorgverzekeringen (CVZ) werd het eens over het concept 'Protocol voor de diagnostiek van dyslexie'. In Maastricht maken de wetenschappers dr. Leo Blomert en drs. Anniek Vaessen zich op voor het testen van dit protocol. Ondertussen schreef Blomert nog even een boek over de meest recente wetenschappelijke inzichten en internationale consensus op het gebied van dyslexie, en over de te verwachten ontwikkelingen in Nederland. Balans Magazine probeert de feiten op een rijtje te zetten.

Een vallend luik op zijn tenen veroordeelde Leo Blomert tot een aantal weken immobiliteit. Wat moet een dynamisch, hardwerkend wetenschapsmens in zo'n geval? Blomert maakte van de nood een deugd en besloot al zijn inmiddels opgedane kennis over dyslexie maar eens in een boek samen te vatten. Tenslotte was hij toch degene die in opdracht van de begeleidingscommissie dyslexie van het CVZ de onderzoeken deed, het rapport 'Dyslexie naar een vergoedingsregeling' schreef en recentelijk de concept-protocollen 'diagnostiek en behandeling' ontwierp, waarmee inmiddels alle commissieleden hebben ingestemd. Begeleidingscommissie dyslexie van het CVZ!? Hoe zat het daar ook alweer mee?

Geen vergoeding in 2004

In Balans Belang februari 2003 schreven we dat 1 januari 2004 wel eens een historische datum zou kunnen worden voor kinderen met dyslexie en hun ouders. Het lag toen in de verwachting dat vanaf die tijd alle basisschoolleerlingen die worden verdacht van dyslexie in aanmerking zouden komen voor vergoeding van diagnose en behandeling. Er lag daarover immers een adviesrapport van het CVZ aan de minister van VWS waarin een regeling werd voorgesteld. In de meeste gevallen volgt een minister van VWS zo'n advies ook op. Zo niet in dit geval. De huidige minister, de heer Hoogervorst, erkende wel de verantwoordelijkheid

van zijn ministerie voor een goede diagnose en behandeling bij dyslexie (op zich al een doorbraak), maar zei daarvoor geen geld te hebben. De minister stelde bovendien vast dat er eerst een beter instrumentarium moest komen om kinderen met dyslexie te kunnen onderscheiden van kinderen met gewone leesproblemen. In feite moest er een soort slagboom worden gecreëerd waarmee de toegang tot behandeling in de gezondheidszorg kon

Leo Blomert is er gezien de huidige stand van zaken van overtuigd dat de voorwaarden voor een dergelijke vergoeding in 2006 gerealiseerd kunnen worden

worden beschermd. De minister lichtte dit in de opdrachtbrief naar het CVZ als volgt toe: 'Uitgangspunt voor mijn beleid is dat kinderen met dyslexie voorzover mogelijk die aanpak krijgen die is afgestemd op hun behoefte aan hulp, maar dat een ongewenste overloop van onderwijstaken naar gezondheidszorg wordt voorkomen'.

Basisinstrumentarium

De minister verzocht daarna het CVZ opnieuw een commissie te vormen. Nu met de opdracht een protocol te ontwerpen voor

Brillen voor dyslexie

Leo Blomert kan er zich behoorlijk over opwinden dat er nog steeds mensen zijn die als therapie voor dyslexie brillen voorschrijven. "Nonsens", zegt hij resoluut. "Dyslexie heeft niets met de ogen te maken." Zelfs de wetenschappelijke theorie over dyslexie als gevolg van de verwerking van visuele informatie in de hersenen (niet in de ogen!) is wegens gebrek aan bewijs verlaten. De oogproblemen die bij kinderen met dyslexie kunnen voorkomen zijn niet specifiek voor dyslexie. Deze blijken zelfs vaker voor te komen bij kinderen zonder dyslexie dan bij kinderen met dyslexie. Het kind een bril voorschrijven in verband met dyslexie schept valse verwachtingen, vindt Blomert. Het kan een kind eerder kwaad dan goed doen, want als ondanks de bril de leesproblemen niet verbeteren, gaat het kind nog meer aan zichzelf twijfelen.

diagnostiek en behandeling van dyslexie met een 'basisinstrumentarium'. Dat wil zeggen een overzicht van de meest betrouwbare testen en andere gegevens om dyslexie te kunnen vaststellen en een overzicht van de meest betrouwbare behandelingen. "Zijn die testen dan niet bekend?", vraagt de argeloze ouder zich ongetwijfeld af. "Er worden toch overal dyslexiediagnoses gesteld en dyslexieverklaringen afgegeven?" Dat is inderdaad het geval, maar het blijkt steeds weer dat er op diverse plaatsen soms op heel verschillende manieren wordt bepaald of er sprake is van dyslexie. En lang niet altijd verloopt dat proces volgens de meest recente inzichten. Het varieert van de meest betrouwbare deskundigen die goed op de hoogte zijn van de eisen die aan een diagnose worden gesteld, tot zogenaamde deskundigen, lieden die er geen been in zien om er 'handel' van te maken en bereid zijn op oneigenlijke gronden een dyslexieverklaring af te geven. In feite weten ook ouders vaak niet of ze 'goede waar' voor hun dure geld krijgen.

Dat moest anders, oordeelde de minister. Leo Blomert kreeg de opdracht voorstellen voor een dergelijk protocol uit te werken en deze voor te leggen aan de CVZ-commissie. Voorjaar 2005 werden de leden het eens over een concept-protocol en kon de eerste fase van het traject worden afgesloten. De tweede fase bestaat uit het uittesten van dit protocol 'diagnostiek' en parallel daaraan wordt nu ook het concept-protocol 'behandeling' ingevuld. Daarna zou dan niets meer in de weg staan om tot vergoeding van diagnose en behandeling via de gezondheidszorg over te gaan. Leo Blomert is er gezien de huidige stand van zaken van overtuigd dat de voorwaarden voor een dergelijke vergoeding in 2006 gerealiseerd kunnen worden.

Geen simpele test voor dyslexie

Om een protocol voor de diagnose dyslexie te kunnen opstellen moest eerst duidelijk worden wat volgens de meest recente inzichten:

- de echte kenmerken van dyslexie zijn
- hoe deze te onderscheiden zijn van vergelijkbare problemen en
- hoe deze betrouwbaar vastgesteld kunnen worden

Blomert deed daarvoor het nodige onderzoek. Hij beargumenteerde eerst wat er nodig is voor een goede diagnose en stelde daarna een lijst op van betrouwbare diagnostische middelen.

Hij liet zien dat dyslexie niet eenvoudig is vast te stellen door alleen de leesproblemen in kaart te brengen. De leesproblemen van kinderen met dyslexie zijn namelijk niet anders dan de leesproblemen van andere zwakke lezers. Dyslectische leerlingen maken geen typisch 'dyslectische fouten'. Ook andere kenmerken zijn niet exclusief voor dyslexie. Bij taalproblemen gemeten met de Taaltest Voor Kinderen (TVK) vallen kinderen met dyslexie soms uit, maar dat doen kinderen met spraak/taalstoornissen ook. Fonologische problemen (een algemeen geaccepteerde achtergrond van dyslexie) blijken ook weer niet voor te komen bij alle dyslectici. In het onderzoek van Blomert bleek driekwart fonologische problemen te hebben, driekwart benoemingspro-

blemen en de helft zowel fonologische als benoemingsproblemen. Met een test die fonologische problemen in kaart brengt zal dus een deel van de kinderen met dyslexie uitvallen, maar een ander deel niet. Verder werd op grond van een discussie met internationale dyslexie-experts in de EU geconcludeerd dat visuele waarnemings-, aandachts- en motorische tekorten weliswaar soms bij dyslexie voorkomen, maar zeer waarschijnlijk geen oorzakelijke rol spelen bij de lees- en spellingsproblemen en dus ook geen rol kunnen spelen bij de diagnose (zie ook kader 'brillen'). Hersenonderzoek laat zien dat het volgen van de processen, zoals die plaatsvinden bij het leren lezen, veel relevanter zijn voor het begrijpen van dyslexie (zie afbeelding) en dus ook relevanter voor de diagnose 'dyslexie'.

Protocol voor diagnose

De conclusie is dat alleen een combinatie van kenmerken het probleem dyslexie kan definiëren en dat er dus een aantal onderzoeken nodig zijn om dyslexie te kunnen vaststellen. Samen met informatie uit de voorgeschiedenis van het kind en het leerlingvolgsysteem, zou dat een betrouwbare diagnose moeten kunnen opleveren. Omdat niemand meer twijfelt aan de erfelijke factor bij dyslexie kan informatie over de familiegeschiedenis wat betreft leerstoornissen en dyslexie de betrouwbaarheid van de uitspraak over de diagnose verder onderbouwen.

Dit betekent dat het voor een diagnose 'dyslexie' nodig is:

- de achterstand van lezen en spellen vast te stellen
- gegevens over de voorgeschiedenis van het kind te verzamelen
- de familiegeschiedenis betreffende leerstoornissen en dyslexie te onderzoeken
- een aantal cognitieve factoren te onderzoeken die samenhangen met:
  1. de fonetische/fonologische waarneming
  2. de fonologische verwerkingsvaardigheden
  3. de grafeem-foneem associaties (teken-klank)
  4. het werkgeheugen

1 = verwerking van fonemen; 2 = verwerking van grafemen; 3 = letter-klank associaties; 4 = modaliteit van foneemactiviteit door letters; 5 = identificatie van een congruent letter-klank paar

Uit: *Dyslexie in Nederland*, Blomert, hoofdstuk 'Van fonologische verwerking naar grafeem-foneem associaties'

5. de snelheid van benoemen van letters en cijfers
6. de semantische vaardigheden (woordbetekenissen)
7. een schatting van de intelligentie

De eerste twee punten betreffen de manier waarop klankeenheden (fonemen) worden verwerkt in de hersenen. Punt 3 betreft de koppeling van klankeenheden aan letters en lettercombinaties.

Dyslexie in Nederland
Theorie, praktijk & beleid
Auteur: dr. Leo Blomert
ISBN 90 5712 217 0
±. 265 pagina's
prijsindicatie:
€ 29,95
Verschijnt eind september 2005 bij Uitgeverij Nieuwezijds

Dit boek wil een inzicht geven in de wetenschappelijke stand van zaken met betrekking tot dyslexie. Het sluit aan bij de meest recente ontwikkelingen en geeft een theoretische analyse van dyslexie vanuit een neurocognitief perspectief. Het boek bestaat uit vijf delen die in principe op zichzelf staan, omdat daarin relatief afzonderlijke thema's uit de theorie, praktijk en het beleid van dyslexie worden behandeld.

Het eerste deel richt zich op de theorie. Daarin worden de belangrijkste theorieën over dyslexie van de laatste kwart eeuw besproken. Ook de nieuwste theoretische inzichten in de genetica en het hersenonderzoek van dyslexie worden voor het voetlicht gebracht.

In deel II komt de praktijk aan de orde. In dit hoofdstuk wordt de discussie aangegaan over de geldende praktijk en wordt een nieuwe benadering beargumenteerd.

In deel III wordt de studie samengevat over het voorkomen van dyslexie die Blomert uitvoerde in opdracht van de begeleidingscommissie van het CVZ.

In deel IV wordt de ontwikkeling van nieuwe nationale protocollen voor diagnose en behandeling besproken. In deel V worden alle conclusies nog eens samengevat. Het zal duidelijk zijn dat het boek geen eenvoudige kost bevat. Auteur en uitgever mikken dan ook voornamelijk op de dyslexieprofessionals, met name de personen en beroepsgroepen die zich direct of indirect bezighouden met leren lezen en spellen binnen en buiten de schoolcontext.

De veronderstelling is, dat wanneer leerlingen onvoldoende profiteren van extra begeleiding op school, het een hardnekkig leesprobleem betreft dat wijst op dyslexie, waarvoor verwijzing naar de zorg op zijn plaats is

---

Masterplan dyslexie

In opdracht van de minister van OC en W zijn KPC Groep, Expertisecentrum Nederlands en WSNS+ in het voorjaar van 2004 met een aantal deskundigen aan de slag gegaan met de volgende stap in het ontwikkelen van een brede en integrale aanpak van dyslexie in het onderwijs. De plannen zijn gebundeld in een zogeheten 'Masterplan Dyslexie'.

Het doel van dit plan is de signalering en aanpak van lees- en spellingsproblemen in het onderwijs te bevorderen. Daarvoor zijn diverse protocollen voor het onderwijs opgesteld. Het protocol voor groep 1-4, voor groep 5-8, voor het voortgezet onderwijs en recentelijk ook een protocol voor het speciaal basisonderwijs. De veronderstelling is, dat wanneer leerlingen onvoldoende profiteren van extra begeleiding op school, het een hardnekkig leesprobleem betreft dat wijst op dyslexie, waarvoor verwijzing naar de zorg op zijn plaats is. De bedoeling is natuurlijk dat de protocollen voor het onderwijs en de zorg naadloos op elkaar aansluiten. In het 'Masterplan' werd ook bepaald dat de afstemming met de thuissituatie de nodige aandacht zou moeten krijgen. In dat kader kreeg Balans de opdracht een 'Steunpunt Dyslexie' in te richten. Verder werd in het 'Masterplan' ook een traject richting Pabo's en lerarenopleidingen opgenomen.

Kernpunten in het protocol groep 1-4 betreffen de stappen in de taal- en leesontwikkeling, het fonologisch/fonemisch bewustzijn, taalbewustzijn, letterkennis, boekoriëntatie, verhaalbegrip, automatisering basisvaardigheden, start begrijpend lezen, de toetsen,

waaronder de toetsen bij de leesmethode en de eventuele verwijzing naar de zorg als eind groep drie niet het gewenste resultaat is behaald.

Kernpunten in het protocol groep 5-8 betreffen de signalering als de problemen niet eerder onderkend zijn, de begeleiding bij vastgestelde dyslexie, de toetskalender AVI-toetsen november en mei, het beoordelen van de leesstrategie, het streven naar functionele geletterdheid (het niveau om je in de samenleving te kunnen redden) en de aanpassingen bij de Citotoets.

Kernpunten protocol VO betreffen een leidraad voor de school bij de signalering en aanpak van de problemen, het vergroten van de functionele lees- en spellingvaardigheid, het leren omgaan met de problemen, een geïntegreerde begeleiding, het economisch principe en begeleiding gedurende de gehele schoolloopbaan.

Het 'Steunpunt Dyslexie' is ingesteld om ouders te informeren en de samenwerking tussen ouders en school te bevorderen. Uitgangspunt hierbij is dat dyslexie veel oefening vereist en veel ouders daar graag een aandeel in leveren, omdat hun kind er baat bij kan hebben. Het 'Steunpunt' ontwikkelt momenteel informatiemateriaal voor ouders waarin een samenvatting van de protocollen wordt gegeven, waarin wordt geadviseerd hoe ouders hun kinderen thuis kunnen ondersteunen en waarin tips worden gegeven voor de communicatie met school. Verder heeft het 'Steunpunt' een helpdesk, een website, wordt er voorlichtings-

materiaal over dyslexie ontwikkeld en wordt met de andere partners van het 'Masterplan' nagedacht over een optimale afstemming tussen onderwijs, zorg en de thuissituatie.

Laatste fase Masterplan

- Najaar 2005 is het 'Masterplan Dyslexie' in zijn laatste fase.
- De protocollen voor het onderwijs zijn dan klaar en er is een start gemaakt met de begeleiding van het gebruik van deze protocollen in de praktijk.
- Er is een begin gemaakt met de voorlichting aan Pabo's en lerarenopleidingen.
- Het 'Steunpunt Dyslexie' levert de beloofde producten: de helpdesk en website zijn operationeel, de informatieboekjes zijn uitgegeven en voorlichtingsmateriaal (waaronder een DVD) is gereed.
- Er vinden congressen plaats om al deze zaken bij een breed publiek onder de aandacht te brengen.

En dan wordt het afwachten. Balans heeft bij het ministerie een aanvraag liggen om het 'Steunpunt Dyslexie' te kunnen continueren. Want hoewel er een gigantische hoeveelheid werk in het kader van het 'Masterplan' is verzet, is er meer nodig voordat alle leerlingen met dyslexie de nodige hulp op maat kunnen krijgen.

Kijk ook op www.masterplandyslexie.nl en www.steunpuntdyslexie.nl (deels in ontwikkeling).

Met meer plezier omgaan met je kind

Als je kind veel meer aandacht nodig heeft dan gemiddeld, dan heb je het als ouders niet gemakkelijk. Hoe kun je je kind effectief begeleiden en opvoeden en jezelf tegelijkertijd in je eigen bestaan liefdevoller en plezieriger voelen? Dat thema staat centraal in het trainingsaanbod voor ouders van kinderen met ADHD (-gedrag), PDD-NOS en/of hoogbegaafdheid.

- **tien dagdelen** in Schiedam (of bij voldoende deelnemers elders in het land).
- **internettraining:** twee bijeenkomsten en drie maanden ondersteuning via het internet
- **weekendtrainingen** voor ouders die 'empowerment' en persoonlijke aandacht kunnen gebruiken.

Alle trainingen worden verzorgd door gecertificeerde oudercoaches. Sommige verzekeraars vergoeden (een deel van) de kosten. PGB-betaling is soms mogelijk.

Informatie en brochures: www.praktijkhoukes.nl of tel. 010 - 247 78 98.

Praktijk Houkes

Praktijk voor Lichaamsgerichte Therapie, Training en Coaching

DYSLECTISCH of TAALZWAK?

Leer de TAAL op een ANDERE manier
Om te kunnen voldoen aan de eisen
Van de MAATSCHAPPIJ.

Gebruik de psycho-linguïstische Methode De Haan
Nu ook in de Engelse taal.

Tel. 020 - 693 58 34 Fax 020 - 463 02 92

KANTEFF

Speech Processing BV

Vinkenburg 48
2135 BN HOOFFDORP
tel 023-5657200, fax 023-5657201
Mail: info@kanteffspeech.nl
Web: <http://dyslexie.kanteffspeech.nl>

Spraakherkenning van Dragon NaturallySpeaking

Spraakherkenning als hulpmiddel bij dyslexie problemen?
Teksten maken zonder typ en grammaticale fouten?
Ingescande teksten, e-mail en internet pagina's laten voorlezen?
Het kan met Dragon NaturallySpeaking.

Zelf eens proberen?
Bezoek onze workshops, kijk op internet voor de data.

Heeft u een kind met lees/schrijfproblemen, concentratiestoornis, coördinatieproblemen, overgevoeligheid, faalangst, beneden de maat presteren, evenwichtsproblemen, ADHD, ADD, dyslexie of aanverwante symptomen? Kijkt u dan op de website van het Instituut voor Neuro-Fysiologische Psychologie:

www.inpp.nl

Of bel naar:
070 - 419 05 65 / 020 - 661 15 99

PRAKTIJK VOOR BEHANDELING VAN LEES-LEER-LEEFPROBLEMEN EN DYSLEXIE

BEHANDELING VAN DYSLEXIE VOOR BEELDDENKERS

Leren omgaan met de specifieke vaardigheden en denk-kwaliteiten (beelddenken) die dyslexie met zich meebrengt via de methode van Ron Davis®

Drs. Marian J.A. van Leeuwen
orthopedagoge / remedial teacher
Tel: 033 2863506
www.ciso-web.nl

Hulp bij leer- en opvoedingsproblemen

- Leer problemen zelfstandig op te lossen!
- dyslexie, adhd, pdi-nos, huiswerk, faalangst
  - omgang ouders-kind, omgang leeftijdgenoten
  - naschooling, implementatie en coaching

Molendrift
Sint Walburgstraat 2 - 9712 HK Groningen - 050-3185142
Trappeland 29 - 1602 GN Erkhulzen - 0228-319672
info@molendrift.nl - www.molendrift.nl

Molendrift

Leo Blomert en Aniek Vaessen

Invulling protocol behandeling

Het is in deze fase niet mogelijk een volledig evidence based² protocol op te zetten voor de behandeling. Daarvoor zijn goed gecontroleerde en gepubliceerde behandel-effectstudies nodig, die er op dit moment nog niet zijn. Daarom is nu gekozen voor een op de Nederlandse ervaring gebaseerd behandelprotocol. Zoals het er nu naar uitziet zullen veel beroeps- en belangengroepen geconsulteerd worden over dit ervaringsprotocol. Dat zal dan in een later stadium alsnog onderworpen moeten worden aan onderzoek naar effectiviteit. Met behulp van dit protocol kunnen bonafide behandelingen

worden herkend en geregistreerd.

Aan alle voorwaarden voldaan

Als dit allemaal is afgerond wordt het spannend. De minister heeft dan geen enkele reden meer om niet tot een vergoedingsregeling over te gaan. Blomert is er stellig van overtuigd dat de voorwaarden voor zo'n regeling gerealiseerd kunnen worden, want:

- er is een commissie van de gezondheidsraad geweest waarin dyslexie een serieuze stoornis werd bevonden
- er zijn commissies geweest die hebben uitgezocht wat de voorwaarden zijn voor een onderscheid tussen leesproblemen en dyslexie
- er is een traject opgesteld voor de aanpak van leesproblemen binnen de onderwijssetting
- er is uitgezocht hoe de diagnose zo betrouwbaar mogelijk vastgesteld kan worden en
- er is overeenstemming tussen deskundigen over de behandeling

Dus: *Minister wat wilt u nog meer? Wees consequent en houd de kinderen met dyslexie en hun ouders nu niet langer aan het lijntje, maar zorg voor goede voorzieningen zodat al deze kinderen de juiste behandeling krijgen!*

ties. Het werkgeheugen voor auditieve informatie (punt 4) kan een belangrijke rol spelen en de snelheid van benoemen van cijfers en letters (punt 5) kan een belangrijke aanwijzing opleveren van dyslexie in de Nederlandse taal. De benoemingsnelheid blijkt in onze taal, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Engelse taal, een belangrijker signaal van dyslexie dan de accuratesse. In een minder transparante taal als het Engels (klank en tekens hebben een minder logische koppeling) blijkt accuratesse een grotere rol te spelen. Bij dyslectici zijn de semantische vaardigheden (punt 6) in principe in orde, wat dus een aanwijzing kan geven dat het geen algemeen taalprobleem, maar een technisch leesprobleem betreft. Voor de eerste vijf onderdelen werden nieuwe taken ontwikkeld. Blomert ontwierp hiervoor met zijn staf tests die geschikt zijn om af te nemen via de computer. Het is de verwachting dat de protocollen in het najaar 2006 beschikbaar komen voor algemeen gebruik.

Tweede fase: proeftuinen

Op grond van nauwkeurig theoretisch onderzoek is vastgesteld dat een diagnose dyslexie moet voldoen aan de bovengenoemde voorwaarden. Maar klopt dat ook in de praktijk? Dat moet Blomert in de tweede fase van het CVZ-project met zijn staf uitzoeken. Aniek Vaessen is de coördinator van dat project. Zij is al even enthousiast over het hele project als Blomert zelf. Ook zij is gegrepen door het verschijnsel 'dyslexie', niet in het minst omdat het zich ook in haar familie voordoet. Zo te horen schijnt ze niet op te zien tegen de enorme hoeveelheid werk die gepaard zal gaan met het testen van de honderden kinderen om de effectiviteit en bruikbaarheid van het voorgestelde diagnostiekprotocol in een vijftal regionale 'proeftuinen' te testen. Het betekent namelijk dat ze met haar groep van 15 medewerkers in drie maanden tijd 1500 kinderen moet testen. Samen met Blomert heeft ze er al heel wat voorlichtingsavonden voor ouders opzitten, want een van de eisen van een dergelijk project is dat scholen en ouders die meedoen goed geïnformeerd worden. Het moet natuurlijk duidelijk zijn wat er gebeurt met de gegevens.

¹ Leden van deze commissie: drs. M. Ekkebus (Regionaal Instituut Dyslexie), drs. E.M.Mackaay-Cramer (NIP Afd. Jeugd.), dr. J.W. Pasman (Universiteit Nijmegen Kinderneurologie), mw. A.C. Paternotte, oudervereniging Balans, prof.dr. A.J.J.M. Ruijsenaars (Universiteit Groningen, orthopedagogiek), dr. A.E.M. Smits (Hogeschool Windesheim, logopedie), dr. Ch. Struiksma (CED psychologie), prof.dr. D. van Veen, NIZW. Waarnemer: prof.dr. L. Verhoeff, deelprojectleider 'Masterplan Dyslexie' OC en W.

² Vorm van behandeling waarvan in experimenteel onderzoek is aangetoond dat deze de meeste kans van slagen heeft.